

Sikkerhetsdatablad iht. forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg II

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

Identifikasjon av stoffet eller stoffblandingen

Tankpatron - M5, M10, M28

Metanol

Registreringsnummer (ECHA): -

Index: 603-001-00-X

EINECS/ELINCS: 200-659-6

CAS: 67-56-1

Bruk av stoffet/stoffblandingen

Brenselcellen

Relevante identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen:

i.d.f.

Følgende anvendelser frarådes:

i.d.f.

Identifikasjon av selskap/foretak

SFC Energy AG, Eugen-Sänger-Ring 7, D-85649 Brunnthal

Telefon +49 (0)89 673-592-0, Telefax +49 (0)89 673-592-369

info@sfc.com

Distributør:

Max Fritid, Øran Øst, N-6300 Åndalsnes

Tel: +47 7122 02 20

E-postadresse til den sakkyndige: info@chemical-check.de, k.schnurbusch@chemical-check.de

Nødnummer

Rådgivende organ for forgiftningssymptomer:

Tel.:

+49 89 / 19240

2. FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering

2.1.1 Klassifisering i henhold til Forordning (EF) 1272/2008 (CLP)

Fareklasse	Farekategori	Farehenvisning
Flam. Liq.	2	H225-Meget brannfarlig væske og damp.
Acute Tox.	3	H331-Giftig ved innånding.
Acute Tox.	3	H311-Giftig ved hudkontakt.
STOT SE	1	H370-Forårsaker organskader.
Acute Tox.	3	H301-Giftig ved svelging.

2.1.2 Klassifisering iht. direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF (inkludert endringer).

F, R11

T, R23/24/25

T, R39/23/24/25

2.2 Merking

2.2.1 Merking i henhold til Forordning (EF) 1272/2008 (CLP)

Sikkerhetsdatablad iht. forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg II
 Revidert den / versjon: 13.09.2010 / 0002
 Erstatte utgave fra / versjon: 19.08.2010 / 0001
 Gjelder fra: 13.09.2010
 PDF-trykkdato: 02.11.2010
 Tankpatron - M5, M10, M28

Metanol
 CAS 67-56-1, Index:603-001-00-X EC: 200-659-6

Fare

Farehenvisning

H225-Meget brannfarlig væske og damp. H331-Giftig ved innånding. H311-Giftig ved hudkontakt. H370-Forårsaker organskader. H301-Giftig ved svelgning.

P101-Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102-Oppbevares utilgjengelig for barn. P103-Les etiketten før bruk.

Forebygging

P210-Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. - Røyking forbudt. P241-Bruk eksplosjonssikkert elektrisk-/ ventilasjons-/ belysnings og materialbehandlingsutstyr. P243-Treff tiltak mot statisk elektrisitet. P260-Ikke pust inn røyk.

Tiltak

P307+P311-Ved eksponering: Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.

Oppbevaring

P403+P235-Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig. P405-Oppbevares innelåst.

Disponering

P501-Innholdet og emballasje fjernes i henhold til lokale, regionale, nasjonale og internasjonale forskrifter.

2.3 Andre farer

--

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1 Stoff

Metanol	
Registreringsnummer (ECHA)	-
Index	603-001-00-X
EINECS, ELINCS	200-659-6
% område	
Symbol	F/T
R-setninger	11-23/24/25-39/23/24/25
Klassifisering kategorier / Farebetegnelser	Giftig, Meget brannfarlig
Hazard class/Hazard category	Hazard statement
Flam. Liq./2	H225
Acute Tox./3	H331
Acute Tox./3	H311
Acute Tox./3	H301
STOT SE/1	H370

3.2 Blanding

i.a.

For R-setningenes / H-setningenes (GHS/CLP) komplette ordlyd, se punkt 16.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Sikkerhetsdatablad iht. forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg II

Revidert den / versjon: 13.09.2010 / 0002

Erstatter utgave fra / versjon: 19.08.2010 / 0001

Gjelder fra: 13.09.2010

PDF-trykkdato: 02.11.2010

Tankpatron - M5, M10, M28

Legekontroll nødvendig, pga. mulighet for forsinket virkning.

Vær oppmerksom på selvbeskyttelse.

En bevisstløs person må aldri tilføres væske gjennom munnen!

Innånding

Fjern personen fra fareområdet.

La personen få frisk luft, oppsøk lege omgående.

Bring i stabilt sideleie ved bevisstløshet og innhent råd fra lege.

Ta med datablad.

Det kan opptre:

Koordinasjonsforstyrrelser

Svimmelhet

Hodepine

Hudkontakt

Forurensede, tilskitnede klær må fjernes øyeblikkelig, vask grundig med mye vann og såpe, kontakt lege øyeblikkelig, hold datablad klart.

Det kan opptre:

Produktet virker avfettende.

Gjentatt utsettelse kan gi tørr eller sprukket hud.

Oppsuging gjennom huden

Øyekontakt

Skyll grundig med mye vann i flere minutter (evt. flaske for øyeskylling), tilkall lege omgående. Hold databladet klart.

Svelging

Munnen skylles grundig med vann.

Gi rikelig vann å drikke, oppsøk lege omgående.

Fremkall brekninger.

Cirka 100 ml ca. 40%-ig etanol drikkes i nytbar form.

Ta med datablad.

Det kan opptre:

Etter resorpsjon:

Kvalme

Brekninger

Hodepine

Svimmelhet

Fare for å bli blind

Acidosis

Blodtrykksfall

Kramper

Narkotiserende virkning.

Koma

Lever- og nyreskader

Hjerterytmeforstyrrelser

Særlige midler nødvendige for førstehjelp

i.k.

5. BRANNSLOKKINGSTILTAK

Egnede slokkingsmidler

CO₂

Alkoholbestandig skum

Slokkingsmidler som av sikkerhetsmessige grunner ikke skal brukes

Kraftig vannstråle

Særlige eksponeringsfarer som skyldes selve stoffet eller stoffblandingen,

I tilfelle av brann kan det dannes:

Kulloksider

Toksiske pyrolyseprodukter.

Eksplisjonsfarlige damp-/luftblandinger

Farlige damper, tyngre enn luft.

Ved spredning nær bakken er det mulighet for tilbaketennning av fjernere tennkilder.

Særlig verneutstyr for brannsløkkingsmannskaper

Luftuavhengig åndedrettsvern.

Full beskyttelse

Avkjøl utsatte beholdere med vann.

Kontaminert vann til slukking skal deponeres i henhold til myndighetenes forskrifter.

Unngå innånding av røyken som oppstår ved brann eller eksplosjon.

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forholdsregler

Sørg for tilstrekkelig lufting og utluffing.

Unngå øye- og hudkontakt samt innånding.

Fjern antennelseskilder. Røyking forbudt.

Ta eventuelt forholdsregler mot elektrostatisk opplading.

Vær evt. oppmerksom på sklifare

6.2 Miljømessige forholdsregler

Dem opp hvis det slipper ut større mengder.

Unngå både at produktet trenger inn i overflate- eller grunnvannet, og ned i marken.

Må ikke tømmes i kloakkavløp.

Myndighetene varsles omgående hvis produktet er kommet inn i kloakkanlegget som følge av tet uhell.

Eksplisjonsfare

6.3 Rengjøringsmetoder

Ta opp med væskeabsorberende materiale (f.eks. universalbindemiddel, sand, kiselgur), og fjern iht. punkt 13.

Bruk ikke brennbare stoffer.

Skyll restene bort med mye vann.

Fyll opptatt gods i beholdere som kan lukkes.

Se punkt 13., samt personlig verneutstyr under punkt 8.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 Håndtering

Henvisninger f. sikker omgang:

Sørg for god romventilasjon.

Krav til forholdsregler i forbindelse med avtrekk på arbeidsstedet eller ved behandlingsmaskinene.

Unngå innånding av dampene.

Unngå øye- og hudkontakt.

Holdes unna antennelseskilder. Røyking forbudt.

Ta forholdsregler mot elektrostatisk opplading.

Iverksett eventuelt tiltak for beskyttelse mot eksplosjoner.

Bruk eksplosjonsbeskyttede apparater.

Anordninger skal jordes.

Må ikke brukes på varme overflater.

Lukk også tømte beholdere eller beholdere som brukes i arbeidsprosessen, etter bruk.

Det er forbudt å spise, drikke og røyke, samt å oppbevare næringsmidler i arbeidsrommet.

Før pauser og ved arbeidets slutt skal hendene vaskes.

Observer henvisningene på etiketten og i bruksanvisningen.

Bruk arbeidsmetoder i henhold til driftsveiledning.

7.2 Lagring

Produktet må kun lagres lukket og i original emballasje.

Produktet må ikke lagres i ganger og trappeoppganger.

Løsningsmiddelbestandig gulv

Må ikke lagres sammen med brannfremmende eller selvantennelige stoffer.

Ikke lagre sammen med oksidasjonsmidler.

Uegnet materiale:

Forskjellige kunststoffer

Magnesium

Sinklegeringer

Må lagres lukket og beskyttet mot fuktighet.

Lagres på et godt ventilert sted.

Må beskyttes mot solpåvirkning og varmpåvirkning.

Vær oppmerksom på særlige lagerbetingelser (i Tyskland f.eks. iht. "Betriebssicherheitsverordnung").

Må oppbevares innelåst.

Oppevar utilgjengelig for uvedkommende.

Må lagres kjølig

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

8.1 Grenseverdier for eksponering

Sikkerhetsdatablad iht. forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg II

Revidert den / versjon: 13.09.2010 / 0002

Erstatter utgave fra / versjon: 19.08.2010 / 0001

Gjelder fra: 13.09.2010

PDF-trykkdato: 02.11.2010

Tankpatron - M5, M10, M28

AN: 100 ppm (130 mg/m ³)	KV: ---	TV: ---
BGV: ---	Andre opplysninger: H	

N AN = Administrative Norm. | KV = Korttidsverdi. | TV = Takverdi. | BGV = Biologisk grenseverdi. | Andre opplysninger: H = Stoffer som kan tas opp gjennom huden. K = Kreftfremkallende stoffer. M = Stoffer som skal betraktes som arvestoffskadelige (mutagene). R = Reproduksjonsskadelige stoffer. A = Allergifremkallende stoffer.

8.2 Eksponeringskontroll

8.2.1 Kontroll med eksponering i arbeidet

Sørg for god utlufting. Dette kan oppnås med avsuging på stedet eller generell utblåsningsluft.

Dersom dette ikke er nok for å holde konsentrasjonen under AN- eller AGW-verdiene (maksimal tillatt konsentrasjon), bruk egnet åndedrettsvern.

Gjelder bare når det er oppført eksponeringsgrenseverdier her.

De generelle hygieniske forholdsregler i omgang med kjemikalier må overholdes.

Før pauser og ved arbeidets slutt skal hendene vaskes.

Må ikke oppbevares sammen med næringsmidler, drikkevarer eller dyrefôr.

Øyevern:

Vernebriller, tettsittende med sidevern (EN 166).

Håndvern:

Kjemikaliebestandige vernehansker (EN 374).

Anbefales

Ved kortvarig kontakt:

Vernehansker av Viton (EN 374)

Gjennombruddstid i minutter:

> 120

Ved langvarig kontakt:

Vernehansker av butylkautsjuk (EN 374).

Gjennombruddstid i minutter:

> 480

Litteraturangivelser

Det anbefales beskyttelseskrem for hender.

Hudvern:

Arbeidsverneklær (f.eks. vernesko EN ISO 20345, verneantrekk, langarmet)

Avhengig av arbeidsgang.

Verneantrekk, antistatisk (EN1149)

Naturfiber eller varmebestandige syntetiske fiber

Åndedrettsvern:

Ved overskridelse av AN.

Ved kortvarig kontakt:

Åndedrettsvern filter AX (EN 14387), markeringsfarge brun.

Ved langvarig kontakt:

Luftuavhengig åndedrettsvern.

Tilleggsinformasjon til vernehansker - Det er ikke gjennomført noen tester.

Utvalget ble ved blandingen valgt etter beste viten og ved informasjon om innholdsstoffene.

Utvalget ble hentet for stoffer ut fra angivelser fra fabrikanten for hanskene.

Det endelige valg av hanskemateriale må skje idet man tar hensyn til gjennombruddstidene, permeationsratene og degraderingen.

Valget av en egnet hanske er ikke bare avhengig av materialet, men også av øvrige kvalitetskjennetegn som varierer fra produsent til produsent.

Ved fremstillingene kan varigheten av hanskematerialene ikke alltid beregnes på forhånd og må derfor kontrolleres før bruk.

Den nøyaktige gjennombruddstid for hanskematerialet må produsenten av vernehansker erfare og tilpasse.

8.2.2 Begrensning og overvåking av miljøeksponeringen

i.d.f.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Alminnelige opplysninger

Fysisk tilstand:

Flytende

Farge:

Fargeløs

Lukt:

Alkoholisk

pH-verdi uforynnet:

Ikke bestemt

Kokepunkt/kokeområde (i °C):

64,7

Sikkerhetsdatablad iht. forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg II

Revidert den / versjon: 13.09.2010 / 0002

Erstatter utgave fra / versjon: 19.08.2010 / 0001

Gjelder fra: 13.09.2010

PDF-trykkdato: 02.11.2010

Tankpatron - M5, M10, M28

Smeltepunkt/smelteområde (i °C):	-98
Flammepunkt (i °C):	11
Tenningstemperatur:	455°C
Nedre eksplosjonsgrense:	5,5 Vol%
Øvre eksplosjonsgrense:	44 Vol%
Produktet er ikke eksplosjonsfarlig.	
Dannelse av eksplosjonsfarlige/lett antenkelige damp-/luftblandinger mulig.	
Damptrykk:	128 hPa (20°C)
Tetthet (g/ml):	0,79 g/cm ³ (20°C)
Vannløselighet:	Oppløselig
Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	log Pow -0,77, Litteraturangivelser
Damp tetthet (luft = 1):	1,11, Litteraturangivelser
Viskositet:	0,597 mPas (20°C), Litteraturangivelser

10. STABILITET OG REAKTIVITET

Perklorsyre

Kromtrioksid

Forhold som skal unngås

Se punkt 7.

Ikke å forvente ved saklig korrekt lagring og håndtering (stabil).

Oppvarming, åpne flammer, antennelseskilder

Må beskyttes mot fuktighet.

Produktet er hygroskopisk.

Elektrostatisk opplading

Stoffer som skal unngås

Se også punkt 7.

Alkalimetaller

Jordalkalimetaller

Utvikling av:

Vannstoffgass

Eksoterm reaksjon mulig med:

Syrer

Syrehalogenider

Syreanhydrider

Reduksjonsmidler

Eksplosjonsfare med:

Oksidasjonsmidler

Perklorater

Peroksider

Klorater

Salpetersyre

Nitrogenoksider

Halogener

Magnesium

Hydrogenperoksid

Farlige nedbrytingsprodukter

Se punkt 5.3

Ingen spaltning ved riktig bruk.

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

Akutt toksisitet såvel som øyeblikkelig opptredende virkninger

Svelging, LD50 rotte oralt (mg/kg):	5628
Innånding, LC50 rotte inhalativt (mg/l/4h):	81,9
Hudkontakt, LD50 rotte dermalt (mg/kg):	i.d.
Øyekontakt:	i.d.

Forsinket opptredende såvel som kroniske virkninger

Sensibiliserende virkninger:	Nei, Litteraturangivelser, Marsvin
Kreftfremkallende virkninger:	Studier over kreftfremkallende virkning ved dyreforsøk., Litteraturangivelser, Nei
Mutagene virkninger:	Litteraturangivelser, Negativ
(Mikronucleus, in vivo / Ames-Test, in vitro)	
Reproduksjonsfarlige virkninger:	i.k.

Sikkerhetsdatablad iht. forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg II

Revidert den / versjon: 13.09.2010 / 0002

Erstatter utgave fra / versjon: 19.08.2010 / 0001

Gjelder fra: 13.09.2010

PDF-trykkdato: 02.11.2010

Tankpatron - M5, M10, M28

Narkotiserende virkninger:

i.k.

Andre henvisninger

Det kan opptre:

Irritasjon av øynene

Hudkontakt:

Produktet virker avfettende.

Gjentatt utsettelse kan gi tørr eller sprukket hud.

Oppsuging gjennom huden

Innånding:

Irritasjon av luftveiene

Koordinasjonsforstyrrelser

Svimmelhet

Hodepine

Svelging:

Etter resorpsjon:

Kvalme

Brekninger

Hodepine

Svimmelhet

Fare for å bli blind

Acidosis

Blodtrykksfall

Kramper

Narkotiserende virkning.

Koma

Lever- og nyreskader

Hjerterytmeforstyrrelser

Man må regne med forsinket virkning som følge av eksponering.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

Persistens og nedbrytbarhet:

Lett biologisk nedbrytbar (DOC > 70%)

BOD5 0,60 - 1,12 g/g (IUCLID), COD 1,42 g/g (IUCLID), ThOD 1,5 g/g

Litteraturangivelser

Atferd i kloakkbehandlingsanlegg:

Ingen forstyrrelser å forvente ved saklig korrekt bruk.

Akvatisk toksisitet:

Fisketoksisitet:

LC50 *Lepomis macrochirus* 15400 mg/l/96h

Litteraturangivelser

Dafnetoksisitet:

EC50 *Daphnia magna* > 10000 mg/l/48h

Litteraturangivelser

Algetoksisitet:

IC5 *Scenedesmus quadricauda* 8000 mg/l/8d

Litteraturangivelser

Økotoksisitet:

EC5 *Entosiphon sulcatum* > 10000 mg/l/72h

Litteraturangivelser

Bakterietoksisitet:

EC5 *Pseudomonas putida* 6600 mg/l/16h

Litteraturangivelser

Mobilitet:

i.d.

Akkumulasjon:

Kan ikke forventes

Resultater av PBT-vurdering

i.d.

Andre skadevirkninger:

i.d.f.

13. INSTRUKSER VED DISPONERING

For stoffet / blanding / restmengder

Avfallsnøkkel-nr. EF:

De nevnte avfallsnøkkelene er anbefalinger grunnlagt på forutsigbar bruk av dette produktet.

På grunn av denne spesielle bruken og muligheter for behandling av avfallsproduktet for

Sikkerhetsdatablad iht. forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg II

Revidert den / versjon: 13.09.2010 / 0002

Erstatter utgave fra / versjon: 19.08.2010 / 0001

Gjelder fra: 13.09.2010

PDF-trykkdato: 02.11.2010

Tankpatron - M5, M10, M28

braker kan det under visse omstendigheter tilpasses andre avfallsnøkler. (2001/118/EF, 2001/119/EF, 2001/573/EF)

07 01 04 andre organiske løsemidler, vaskevæsker og morluter

14 06 03 andre løsemidler og løsemiddelblandinger

16 05 06 laboratoriekjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer, herunder blandinger av laboratoriekjemikalier

Anbefaling:

Overhold lokale forskrifter fra myndighetene

For eksempel egnet forbrenningsanlegg.

Kan for eksempel lagres på egnet deponi.

Fjernes ikke med husholdningsavfall.

For forurenset emballasjemateriale

Overhold lokale forskrifter fra myndighetene

Beholdere må tømmes fullstendig.

Emballasje som ikke er forurenset kan brukes på nytt.

Emballasje som ikke kan rengjøres, deponeres som stoffet.

Urensede beholdere må verken lages hull i, de må ikke skjæres opp eller sveises.

Rester kan utgjøre en eksplosjonsfare.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

Generelle opplysninger

FN-nummer: 3473

Vei- / jernbanetransport (ADR/RID)

Klasse/emballasjegruppe: 3/-

UN 3473 FUEL CELL CARTRIDGES

Klassifiseringskode: F1

LQ (ADR 2009): 13

Tunnel restriction code: E

Transport med havgående skip

IMDG-kode: 3/- (Klasse/emballasjegruppe)

EmS: F-E, S-D

Havforurensende stoff (Marine Pollutant): i.a.

FUEL CELL CARTRIDGES

Transport med fly

IATA: 3/-/ (Klasse/annen fare/emballasjegruppe)

Fuel cell cartridges

Tilleggsopplysninger:

Farekode samt emballasje-koding på forespørsel.

15. REGELVERKSMESSIGE OPPLYSNINGER

Klassifisering og merking se punkt 2.

Innskrenkninger må overholdes: Ja

Vær oppmerksom på lov om vern av ungdom i arbeide (tysk forskrift).

Vær oppmerksom på lov om grunnbeskyttelse (tysk forskrift).

Forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg XVII.

VOC 1999/13/EC 100%

TA-luft:

I 100%

16. ANDRE OPPLYSNINGER

Disse opplysningene refererer til produktet i leveringstilstand.

Reviderte punkter: 14

YL-gruppe: 5, luftbehov 4801 - 5600 m³/l

Følgende setninger viser de utskrevne R-setningene / H-setningene (GHS/CLP) til ingrediensene (nevnt i pkt. 3).

11 Meget brannfarlig.

23/24/25 Giftig ved innånding, hudkontakt og svelging.

39/23/24/25 Giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding, hudkontakt og svelging.

Flam. Liq.-Flammable liquid

Acute Tox.-Acute toxicity - inhalation

Acute Tox.-Acute toxicity - dermal

STOT SE-Specific target organ toxicity - single exposure

Sikkerhetsdatablad iht. forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg II

Revidert den / versjon: 13.09.2010 / 0002

Erstatter utgave fra / versjon: 19.08.2010 / 0001

Gjelder fra: 13.09.2010

PDF-trykkdato: 02.11.2010

Tankpatron - M5, M10, M28

Acute Tox.-Acute toxicity - oral

H225-Meget brannfarlig væske og damp.

H331-Giftig ved innånding.

H311-Giftig ved hudkontakt.

H370-Forårsaker organskader.

H301-Giftig ved svelging.

Legende:

n.a. = i.a. = ikke anvendelig / n.v. = i.d. = ikke disponibel / n.g. = i.k. = ikke kontrollert / k.D.v. = i.d.f. = ingen data foreligger

AN = Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Norge)

AGW = "Arbeitsplatzgrenzwert" (Tyskland) / BGW = "Biologischer Grenzwert" (Tyskland)

VbF = Forordning om brennbare væsker (Østerrike)

VOC = Volatile organic compounds (flyktige organiske forbindelser (FOF))

AOX = Adsorberbare organiske halogenforbindelser

ATE = "Acute Toxicity Estimates" i henhold til Forordning (EF) 1272/2008 (CLP)

Disse opplysningene skal beskrive produktet med hensyn til nødvendige sikkerhetstiltak. De tjener ikke til å tilsikre bestemte egenskaper. De tjener ikke til å tilsikre bestemte egenskaper og er basert på vår viten pr. dags dato.

Vi overtar intet ansvar.

Utstedt av:

Chemical Check GmbH, Wöbbeler Straße 2-4, D-32839 Steinheim, Tel.: +49 5233 94 17 0, +49 1805-CHEMICAL / +49 180 52 43 642, Fax: +49 5233 94 17 90, +49 180 50 50 455

© Chemical Check GmbH Gefahrstoffberatung. Endring eller kopiering av dette dokumentet krever uttrykkelig godkjenning av Chemical Check GmbH Gefahrstoffberatung.